

AL FONTS A LA DRETA

PER PERICO PASTOR

De segona fila

A propòsit de l'excel·lent exposició de Georges Braque al Grand Palais de París (fins al 6 de gener), és tan impertinent afirmar que ocupava un digne segon pla respecte a Picasso com intentar demostrar el contrari recordant el seu paper precursor en la gestació del cubisme analític i en l'ús dels papers pintats que van iniciar el sintètic.

En els anys que van de l'estada de Derain i Matisse a Cotlliure el 1905 (que tan bé va mostrar el museu de Ceret fa uns anys) a les pintures de 1910 de Picasso i Braque, aquests tres pintors (Derain va baixar del carro molt aviat), en competició amistosa, van fer florir el que havia brotat amb l'impressionisme i el postimpressionisme, i van desmuntar la perspectiva i la tensió entre línia i color que havien dominat des del Renaixement.

Com en un tiqui-taca futbolístic: Matisse i Derain estiuaven a Cotlliure el 1905 i de retorn s'emporten el fauvisme; les exposicions retrospectives de Gauguin, Ingres i Cézanne suggereixen el retrat de la Stein el 1905, l'africa *Nu blau* de Matisse i les pintures de Gósol el 1906; la *Dansa dels vels* i les *Senyoretes d'Avinyó* de Picasso el 1907; el *Viaducte de l'Estaque* de Braque i el seu *Gran nu* (resposta a l'horror que li va causar la seva primera visió de les *Demoiselles*) el 1908; les pintures d'Horta de Sant Joan de Picasso el 1909, i la *Fàbrica de Río Tinto* a l'Estaque de Braque el 1910. Ho explico com qui accelera una projecció, però és que va ser així, i totes les avantguardes que van néixer en aquella època responien a aquest *caos calmo* que els tres rivals van armar.

El que resulta meravellós d'una exposició així és que podem percebre físicament aquell moment en què la moviola s'atura, la manera aplicada i laboriosa en què Braque digereix Cézanne i es transforma en una pinzellada lluminosa i àgil, que s'oblida de perspectives, clarobscur i contorn, i descobreix —allà sí, amb el seu amic Picasso— una altra manera de descriure. Neix el cubisme. Durant cinc anys, els dos amics seran, en paraules de Braque, "companys de cordada" fins que la Gran Guerra els separa: Braque va al front, és ferit, mentre Picasso col·labora amb Diaghilev. Neixen *Parade* i *El barret de Tres Pics*, i Picasso camina cap al *retour à l'ordre*.

De tornada de la guerra, Braque torna al seu pas lent i deliberat, i en la resta de la seva obra es troba sovint una mirada sobre aquells anys crucials, com si ell mateix es preguntés com havia succeït tot. Potser la característica més notable de Braque sigui la de mirar els tres gèneres clàssics de figura, bodegó i paisatge, com si els veiés, sempre, sobre una taula. Davant la voracitat del seu antic company de cordada, el tema de Braque va ser sempre el mateix: la mirada. Per això el seu tema predilecte és el bodegó.

Rànquings

Els llibres més venuts

Establiments consultats: Badalona Saltamartí Barcelona Casa del Llibre, La Central, El Corte Inglés, Fnac, Laie, +Bernat, Excellence Figueres Masdevall Girona Empúries, Llibreria 22 Lleida Punt de Llibre Sabadell La Ull del Llibre Vilafranca Odissea

Setmana anterior/Setmanes a la llista
N: Llibre nou a la llista

Ficció català

- 1 Quan en diem xampany** 1/7
Rafel Nadal, Columna. Les aventures d'un fill de Cassà de la Selva que crea una indústria del suro a la Xampanya francesa
- 2 Cançons d'amor i de pluja** 2/14
Sergi Pàmies, Quaderns Crema. Recital d'emocions sobre la vulnerabilitat i els rituals més absurds de l'edat madura
- 3 La solidaritat no degenera** N/-
D.A., Viena Edicions. Al 'Llibre de la Marató' firmen relats Pep Coll, Núria Esponellà, Robert Saladrigas o Vicenç Villatoro
- 4 El noi sense color...** 4/7
Haruki Murakami, Empúries. Un enginyer ferroviari viatja al passat a la recerca de sentiments que es va ocultar a si mateix
- 5 El cant del cucut** N/-
Robert Galbraith, Proa. Cormoran Strike investiga l'assassinat d'una model en un Londres ple de glamur
- 6 I el ressò de les muntanyes** 6/11
Khaled Hosseini, Edicions 62. Dos germans afganesos molt units, Abdul i Pari, prenen camins diferents pel món
- 7 Wonder** 7/19
R.J. Palacio, La Campana. August, amb la cara deformada, inicia l'etapa escolar als deu anys i aprèn a superar el seu estigma
- 8 El llegat dels ossos** 8/2
Dolores Redondo, Columna. Un acusat se suïcida i deixa una nota dirigida a la inspectora Amaia Salazar
- 9 No et refiis de Peter Pan** -/2
John Verdon, Proa. David Gurney s'enfronta a tota classe de mafiosos i corruptes per ajudar un amic amb problemes
- 10 Ossos al jardí** 10/9
Henning Mankell, Tusquets. Kurt Wallander troba un cadàver al jardí de la casa que es proposa de comprar

No-ficció català

- 1 Anatomia d'un desengany** 1/5
Germà Bel, Destino. L'actual deriva independentista és conjuntural o revela l'elecció d'un camí definitiu?
- 2 La frontera invisible** 2/3
Kilian Jornet, Ara Llibres. A partir d'una expedició per l'Himàlaia, l'autor explora les seves pròpies emocions en situacions límit
- 3 Ni tan alt ni tan difícil** 3/6
Araceli Segarra, Bridge Editorial. L'alpinista catalana narra les seves proeses i anima a escalar muntanyes sense intimidar-se
- 4 Ser o no ser catalans** 4/9
Toni Albà, Columna. El cèlebre humorista improvisa un monòleg shakespearà a favor d'un Estat català
- 5 L'enzim prodigios** 5/4
Hironi Shinya, Ara Llibres. Mètode per enfortir els enzims corporals i gaudir així de bona salut
- 6 Vint i Ramon Barnils** N/-
Laia Altamira, Dau. Retrat coral d'un periodista corrosiu que va fer època, aportat per Sergi Pàmies i Joan de Sagarra, entre d'altres
- 7 Tot s'ha perdut** 7/5
Gaziel, La Magrana. Les relacions Catalunya-Espanya, vistes per Gaziel en cròniques que van des del 1922 fins al 1934
- 8 Sense por** -/9
Teresa Forcadell, Icària. La monja benedictina arremet (en conversa amb Esther Vivas) contra el capitalisme i els rescats
- 9 99 coses que hem d'aniquilar** -/6
Jair Dominguez, Ara Llibres. Anàlisi satírica sobre els obstacles que, segons l'autor, s'interposen en el camí de la independència
- 10 La marinada sempre arriba** -/22
Lluís Foix, Columna. L'autor evoca amb nostàlgia la seva infantesa als anys quaranta i cinquanta a Rocafort de Vallbona

Ficció castellà

- 1 Los años de peregrinación del chico...** 1/6
Haruki Murakami, Tusquets. Un enginyer ferroviari viatja al passat a la recerca de sentiments que es va ocultar a si mateix
- 2 Huesos en el jardín** 2/9
Henning Mankell, Tusquets. Kurt Wallander troba un cadàver al jardí de la casa que es proposa de comprar
- 3 Dispara, yo ya estoy muerto** 3/14
Julia Navarro, Plaza & Janés. Per sobre de diferències, els patriarques de dues famílies, una jueva i una altra àrab, conserven l'amistat
- 4 Legado en los huesos** 4/2
Dolores Redondo, Destino. Un acusat se suïcida i deixa una nota dirigida a la inspectora Amaia Salazar
- 5 El canto del cuco** N/-
Robert Galbraith, Espasa. Cormoran Strike investiga l'assassinat d'una model en un Londres ple de glamur
- 6 El cielo ha vuelto** 7/4
Clara Sánchez, Planeta. La trobada fortuïta amb una vident transforma l'estil de vida d'una model de passarel·la
- 7 Sorpréndeme** -/2
Megan Maxwell, Esencia. Una pilot de l'exèrcit i un advocat ben plantat experimenten entre si una mútua atracció
- 8 Astérix y los pictos** 8/4
Jean-Yves Ferri i Didier Conrad, Editorial Bruño. En el lliurament 35, els herois viatgen a Escòcia i descobreixen una altra cultura
- 9 No confies en Peter Pan** 4/2
John Verdon, Roca Editorial. David Gurney s'enfronta a tota classe de mafiosos i corruptes per ajudar un amic amb problemes
- 10 El francotirador paciente** N/-
Arturo Pérez-Reverte, Alfaguara. Alejandra Varela busca un artista del grafiti que es mou en els límits de la legalitat

No-ficció castellà

- 1 La vida es un regalo** 1/7
Maria de Villota, Plataforma. La pilot, morta fa poc, va tenir temps de donar testimoni de la seva fe en la vida i els seus al·licients
- 2 Diario del Crash** 2/10
Santiago Niño-Becerra, Libros del Lince. Per què Espanya ha patit molt més que ningú la recessió, l'atur i les retallades
- 3 Puedo prometer y prometo** 3/5
Fernando Ónega, Plaza & Janés. El que va ser director de premsa de Suárez evoca amb admiració l'expresident i gestor de la transició
- 4 Anatomía de un desencuentro** 4/2
Germà Bel, Destino. L'actual deriva independentista és conjuntural o revela l'elecció d'un camí definitiu?
- 5 La frontera invisible** 5/3
Kilian Jornet, New Books. A partir d'una expedició a l'Himàlaia, l'autor explora les seves pròpies emocions en situacions límit
- 6 Ambiciones y reflexiones** N/-
Belén Esteban, Espasa Calpe. La 'princesa del pueblo' destaca els seus secrets i addiccions i parla del món de la tele
- 7 No estamos locos** N/-
El Gran Wyoming, Planeta. El presentador d'El intermedio analitza amb fina broma l'actual context polític
- 8 Franco confidencial** 8/3
Pilar Eyre, Destino. Els detalls més ocults sobre el dictador, des de la seva infantesa plena de complexos a secrets d'alcova
- 9 El cociente agallas** N/-
Mario Alonso, Espasa Calpe. A qualsevol edat podem entrenar el nostre cervell per ser optimistes i positius
- 10 El sueño de Alicia** 10/10
Eduardo Punset, Destino. Alicia guia el lector per un llegat de científics i investigadors que han superat els límits heretats